

Albert Groothedde

Samen op zoek naar waarheid en wijsheid

Hoe lezen Joden de Tenach? Om daar beter zicht op te krijgen, organiseerde het Centrum voor Israëlstudies het Parasja-project. Tijd voor een terugblik.

Het afgelopen jaar ontvingen bijna 2400 mensen wekelijks een stukje Joodse Bijbeluitleg in hun mailbox. Deze uitleg ging over het specifieke gedeelte uit de Thora dat in die bewuste week in de synagoge gelezen werd (de 'parasja' van de week). Twaalf Nederlandstalige rabbijnen verzorgden dit.

Vijf indrukken

De reacties op het project waren overwegend positief. De rabbijnen gaven aan dat zij het bijzonder vonden om een Bijbelstudie te mogen verzorgen voor christenen. Voor veel christelijke lezers was het een eerste kennismaking met Joodse Schriftuitleg. Op 4 oktober is het project afgesloten met een webinar.

In dit artikel wil ik vijf dingen met u delen die mij opvielen als het gaat om de methodiek van de Joodse Schriftuitleg. Daarbij probeer ik in de spiegel te kijken: wat kunnen wij als christenen leren van Joodse Bijbeluitleg?

Woord met gezag

1. Joodse Bijbeluitleg is uitleg van de Schrift. Niet zelden draaide de uitleg om slechts een enkel woordje. Deze benadering verraadt een diepe erkenning van de autoriteit van Gods Woord. Een houding die aantrekkelijk en voorbeeldig is voor ons christenen. Het stimuleert ook nauwgezet Schriftonderzoek; zo mogelijk in de grondtaal. Onderzoek waarvoor een luisterende, ontvankelijke houding voorwaarde is.

2. Opvallend is verder de tijdbetrokkenheid van de Joodse Schriftuitleg. De uitleg verbindt de woorden van toen steeds weer met het leven van nu. De zeggenschap van de Schrift in het heden wordt volop gehandhaafd. Gods Woord is er voor toen, nu en de toekomst.

3. Godsdienst heeft alles te maken met het leven van alledag; deze principiële notie keerde steeds weer terug in de stukjes uitleg. De 'toepassingen' waren daardoor vaak ethisch van aard en hadden bijvoorbeeld betrekking op de vraag hoe je als individu betrokken kunt zijn op de 'tikkun olam', het herstel van de wereld. Zou dit een notie kunnen zijn die in onze gereformeerde traditie soms wat weinig uit de verf komt?

4. Wat mij ten vierde opviel aan de Joodse uitleg is de ontspannen omgang met lastige Bijbelgedeelten. Een Joodse Bijbelgeleerde kan prima leven met vraagtekens en onduidelijkheden. Hij (of zij)

voelt minder de behoefte om de Schrift op formule te brengen. Wat mij betreft een navolgenswaardige houding. Het betekent dat we ons bewust zijn van de begrensdheid van ons verstand; dat we in de Schrift onze meerdere kunnen erkennen.

5. In aansluiting op het voorgaande zou de Joodse omgang met de Schrift getypeerd kunnen worden als een zoektocht naar wijsheid. Christenen daarentegen lijken vooral te zoeken naar waarheid. Deze onderscheiden benadering van de Schrift maakt dat openheid naar de ander toe leerzaam is. Samen op zoek naar de waarheid van het Woord en de wijsheid van God.

Beter verstaan

Ten slotte, de ontvangen stukjes Bijbeluitleg waren vaak verrassend, leerzaam en inspirerend. Soms zullen ze echter ook als bevreemdend of 'leeg' zijn ervaren. Wanneer je gewend bent om in de Thora steeds weer op zoek te gaan naar Jezus Christus, miste je iets, miste je iemand. Er is geen noodzaak om afscheid te nemen van een dergelijke christocentrische benadering van het Oude Testament. Jezus zegt Zelf dat de Schriften van Hem getuigen (Joh. 5:39). Als de ander ons ondertussen instrumenten aanreikt die kunnen helpen om de Schriften nog beter te verstaan, bestaat er geen enkele reden om ook niet met enige regelmaat je oor te luisteren te leggen bij Joodse Schriftuitleggers. <<

Drs. A. Groothedde werkt voor het Centrum voor Israëlstudies in Jeruzalem.

